

NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN DU LỊCH HOMESTAY Ở KHU VỰC CỒN NỎI - KIM SƠN - NINH BÌNH

HOMESTAY TOURISM DEVELOPMENT RESEARCH IN THE CON NOI - KIM SON - NINH BINH

Lục Thanh Thảo¹, Đỗ Minh Đức¹,
Nguyễn Công Văn¹, Vương Thị Vân Anh^{2,*}

TÓM TẮT

Homestay hiện nay đang thu hút mọi lứa tuổi và dần trở thành một loại hình du lịch được ưa chuộng. Trong số các địa phương phát triển loại hình du lịch homestay, Cồn Nổi (Kim Sơn - Ninh Bình) hội tụ đủ những điều kiện để homestay trở thành sản phẩm du lịch mũi nhọn của địa phương. Với hệ sinh thái động thực vật phong phú, các bãi biển và các điểm du lịch hấp dẫn, tài nguyên du lịch đa dạng, các tiềm năng và đầu tư về kinh doanh du lịch phát triển, tuy nhiên hình thức kinh doanh du lịch homestay vẫn còn manh nha, chưa được các hộ kinh doanh nơi đây thực hiện khai thác. Xuất phát từ những thực tiễn trên nhóm tác giả đã nghiên cứu phát triển loại hình du lịch homestay ở khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình với mục đích tìm hiểu và đánh giá tiềm năng của loại hình lưu trú homestay trên khu vực Cồn Nổi.

Từ khóa: Loại hình du lịch, homestay, Cồn Nổi, Kim Sơn, Ninh Bình, tiềm năng du lịch.

ABSTRACT

Homestay is now attracting all ages and gradually becoming a popular type of tourism. Among localities developing homestay tourism, Con Noi (Kim Son - Ninh Binh) converges all the conditions for homestay to become a key tourism product of the locality. With a rich ecosystem of flora and fauna, beaches and attractive tourist attractions, diverse tourism resources, potentials and investments in tourism business development, however, the form of homestay tourism business is still fragile, not yet exploited by business households here. Stemming from the practice on the group of authors who chose researching and developing homestay tourism in Con Noi - Kim Son - Ninh Binh with the aim of understanding and evaluating the potential of homestay accommodation in Con Noi.

Keywords: Type of tourism, homestay, Con Noi, Kim Son, Ninh Binh, tourism potential.

¹Lớp ĐH Quản trị khách sạn 01- K14, Khoa Du lịch, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

²Khoa Du lịch, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

*Email: vananh8587@gmail.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tỉnh Ninh Bình với những thế mạnh có sẵn từ thiên nhiên cũng đã phát triển loại hình dịch vụ homestay rất mạnh và thu hút được rất nhiều khách du lịch trong và ngoài nước đến để trải nghiệm, khám phá cuộc sống của cư dân địa phương. Trong số các địa phương phát triển loại hình du lịch homestay, Cồn Nổi (Kim Sơn - Ninh Bình) hội tụ

đủ những điều kiện để homestay trở thành sản phẩm du lịch mũi nhọn của địa phương.

Theo chủ trương dự án biển Cồn Nổi Kim Sơn 2020 đã được tỉnh đồng ý, Tại khu vực bãi bồi Cồn Nổi ven biển Kim Sơn sẽ được xây dựng thành một khu du lịch sinh thái có tầm cỡ quốc tế, tổng hợp tất cả loại hình du lịch mà đặc trưng cơ bản là lịch sử, văn hóa, tâm linh, du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng... Chính những thuận lợi về sự quy hoạch đó, cùng với sự ưu đãi về thiên nhiên đã tạo điều kiện để phát triển loại hình du lịch homestay tại Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình.

Mặc dù các điều kiện thuận lợi với tài nguyên du lịch đa dạng, các tiềm năng và đầu tư về kinh doanh du lịch phát triển nhưng thực tế, các hoạt động du lịch Cồn Nổi vẫn chưa được triển khai xúc tiến thực hiện một cách bài bản. Trong đó không thể không kể đến hình thức kinh doanh du lịch homestay vẫn còn manh nha, chưa được các hộ kinh doanh nơi đây thực hiện khai thác. Xuất phát từ những thực tiễn trên nhóm tác giả đã nghiên cứu phát triển loại hình du lịch homestay ở khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình với mục đích tìm hiểu và đánh giá tiềm năng của loại hình lưu trú homestay trên khu vực Cồn Nổi.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Thu thập và xử lý dữ liệu

Thu thập các thông tin, dữ liệu cơ bản từ các nguồn nghiên cứu chính thống trước đó về du lịch homestay, về Cồn Nổi; Hoạt động du lịch homestay ở Cồn Nổi. Thông tin thứ cấp thu thập trong khoảng thời gian từ năm 2010 - 2020.

2.2. Phương pháp điều tra xã hội học

Điều tra xã hội học được sử dụng nhằm khảo sát các công ty du lịch về Cồn Nổi, khảo sát khách du lịch để khảo sát đánh giá của khách về tài nguyên du lịch tại Cồn Nổi và mục đích, nhu cầu du lịch của khách khi đến Cồn Nổi, khảo sát cộng đồng dân cư địa phương về việc phát triển du lịch homestay. Trên cơ sở đó đánh giá được tiềm năng phát triển du lịch homestay tại Cồn Nổi

2.3. Phương pháp thống kê và xử lý số liệu

Các tư liệu, số liệu, kết quả khảo sát công ty du lịch, khách du lịch và cộng đồng dân cư địa phương được nhóm nghiên cứu tổng hợp, thống kê và xử lý trên excel. Các kết

quả này là cơ sở để nhóm nghiên cứu đánh giá tiềm năng phát triển du lịch homestay tại Cồn Nổi, nhận định những ưu điểm, hạn chế khi phát triển du lịch homestay tại đây.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Tiềm năng phát triển loại hình du lịch homestay tại Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình

3.1.1. Khái quát về Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình

Cồn Nổi được phát hiện năm 2003 bởi một thủy thủ tên Trần Văn Thông - người Ninh Bình, khi tàu của ông bị mắc cạn nơi đây. Cồn Nổi - Bãi Ngang có diện tích: gần 1000 ha, nằm cách bờ biển Ninh Bình 8 km.

Cồn cách bờ đê biển Bình Minh 4 (Ninh Bình) 4 km, cách phao số 0 của Đáy 5 km. Cồn Nổi nằm ở tọa độ 19°53'50" độ Vĩ bắc và 106°00'35" độ Kinh đông. Từ thành phố Ninh Bình theo Quốc lộ 10 về hướng đông nam 27 km tới thị trấn Phát Diệm, tiếp tục theo quốc lộ 12B về phía Nam 15 km đến bờ biển Kim Sơn để ra Cồn Nổi.

3.1.2. Tiềm năng phát triển du lịch homestay Cồn Nổi - Ninh Bình

Cồn Nổi nằm ở cực Nam miền Bắc, vùng bãi ngang ven biển Kim Sơn - Ninh Bình. Vinh dự được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới, một trong tám khu bảo tồn đa dạng sinh học quan trọng nhất vùng châu Á - Thái Bình Dương. Nơi đây ngày một hấp dẫn khách du lịch theo kiểu mô hình du lịch đồng quê. Toàn vùng gồm thị trấn Bình Minh và 3 xã ven biển với hàng trăm con rạch cuộn đỏ phù sa về những cánh đồng bạt ngàn màu cỏ xanh non và những thảm lúa. Về Kim Sơn là về với miền đất mới của thiên nhiên hoang dã nhưng ngọt ngào hương vị phù sa và gió biển.

Tuy Cồn Nổi Kim Sơn có diện tích gần 1000 ha, nhưng nơi đây đã hình thành các bãi tắm hoang sơ có tiềm năng du lịch sinh thái đồng quê. Mang trong mình vẻ đẹp thiên nhiên hoang dại, mang nhiều chất thơ Cồn Nổi - nơi chứa đựng những giá trị đẹp đẽ mà bất cứ nơi nào cũng khó kiếm tìm. Đó là vẻ đẹp của những khu rừng ngập mặn rộng ngút ngàn, hay vẻ đẹp của những loại động thực vật hoang dã,...

- Tài nguyên du lịch tự nhiên

• Địa hình

Cồn Nổi là một hòn đảo được hình thành trên vùng biển của khu vực Kim Sơn - Ninh Bình, từ năm 2019 được nối với đất liền bằng một cầu vượt biển dài 6 km. Tại đây thiên nhiên, sự sống còn đa dạng và hoang sơ, chính vì vậy mà khu vực Cồn Nổi có tiềm năng lớn về phát triển các loại hình du lịch sinh thái đồng quê trong đó không thể không kể đến: rừng ngập mặn rộng ngút ngàn, động thực vật hoang dã,...

Cồn Nổi nằm cách đất liền khoảng 8km vì vậy bao quanh đảo không thể thiếu các bãi tắm xinh đẹp lí tưởng hứa hẹn sẽ thu hút khách du lịch đến nghỉ dưỡng và tắm mát trong tương lai. Bên cạnh đó Cồn có bờ bãi rộng, độ thoải nông, cát vàng sạch mịn. Từng đợt sóng nổi đuôi

nhau xô bờ, nước biển trong xanh, môi trường, không khí trong lành.

Như vậy ta thấy yếu tố địa hình đã tạo điều kiện thuận lợi cho mô hình du lịch homestay phát triển. Chính những yếu tố về sự hoang sơ, sự đa dạng về hệ thống các bãi tắm có tiềm năng phát triển rất thu hút khách du lịch tìm đến với thiên nhiên để trải nghiệm.

• Nguồn nước:

Do đặc điểm chung của khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn là bãi bồi ngang nằm xa trung tâm huyện và gần biển nên gặp khó khăn về nguồn nước sinh hoạt (không có nguồn nước ngọt và không thể đào giếng khơi được) bởi vậy nhu cầu nước sạch cho đời sống sinh hoạt và sản xuất của người dân và vô cùng cấp thiết. Tuy nhiên, tại khu vực đã triển khai các dự án xây dựng nhà máy cấp nước sạch tập trung với nguồn nước dự kiến sẽ lấy từ sông Đáy để đáp ứng nhu cầu về nước sinh hoạt và sản xuất cho người dân nơi đây.

Khi mà nguồn nước là một trong những yếu tố tiên quyết để phát triển mô hình homestay cung cấp cho sinh hoạt của khách du lịch cũng như của cư dân địa phương. Như vậy, đối với khu vực Cồn Nổi, để phát triển mô hình homestay thì vấn đề nguồn nước cơ bản được giải quyết khi các dự án cung cấp nước sạch đi vào hoạt động.

• Hệ sinh thái

Cồn Nổi có trên 500 loài động thực vật khác nhau. Bao gồm hơn 200 loài chim có nhiều loài được ghi vào sách đỏ Việt Nam. Nhiều loài động thực vật quý hiếm được ghi trong sách đỏ thế giới như: cò thìa, mòng bể, cò trắng bắc. Trên 50 loài cây ngập mặn khác nhau. Sinh cảnh đặc sắc nơi đây là những cánh rừng ngập, đầm lầy mặn, bãi bồi ven biển và cửa sông.

Phát triển du lịch homestay góp phần bảo tồn các hệ động thực vật tại khu vực Cồn Nổi nói chung và huyện Kim Sơn nói riêng. Thông qua việc phát triển loại hình du lịch này du khách có thể hiểu thêm về nguồn sinh thái phong phú đa dạng đồng thời nâng cao trách nhiệm bảo tồn các hệ động thực vật nơi đây. Đồng thời thông qua đó còn góp phần giúp cho cộng đồng địa phương bảo tồn nguồn lợi để nâng cao kinh tế cho chính bản thân và gia đình họ.

• Các địa danh thu hút, mới lạ

Dọc theo tỉnh lộ 481 chỉ 8 km, du khách sẽ đến với vùng biển trời hùng vĩ còn ẩn chứa vẻ hoang sơ đủ làm khơi động trí tò mò khám phá của du khách với bao địa danh: cống Điện Biên, sông Cà Mau, bãi Sậy, vụng gác tiền tiêu 500, đài quan sát, cù Lao Xanh, sông Đáy, các doanh trại bộ đội,...

Ngoài ra đến với Cồn Nổi - Kim Sơn du khách còn có thể khám phá những rừng phòng hộ, lên tháp ngắm chim, cò, đi cầu khỉ bằng tràm, vào làng nghỉ chân thưởng thức các món ăn đặc sản, hòa quyện với tiếng chim hót líu lo, tiếng gió rừng xào xạc của thiên nhiên.

• Tài nguyên du lịch nhân văn

Khu vực Cồn Nổi mới được hình thành nên chưa có những nét đặc sắc, ấn tượng về tài nguyên du lịch nhân

văn, tuy nhiên do vị trí đặc địa về sự bao quanh bởi các khu vực giàu truyền thống lịch sử văn hóa với 1.499 di tích lịch sử văn hóa, trong đó có 02 di tích quốc gia đặc biệt, 79 di tích xếp hạng cấp quốc gia; 279 di tích xếp hạng cấp tỉnh. Một số di tích lịch sử văn hóa quan trọng, bao gồm: Cố đô Hoa Lư, Đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng, Đền thờ Vua Lê Đại Hành, Đền Thái Vy, Đền Đức Thánh Nguyễn, Đền Trương Hán Siêu, Chùa Bái Đính, Chùa Bích Động,... Nơi đây là Kinh đô của Nhà nước phong kiến Trung ương tập quyền đầu tiên của Việt Nam tồn tại 42 năm (từ năm 968-1010) gắn liền với ba vương triều: Nhà Đinh, Nhà Tiền Lê và Nhà Lý.

Bên cạnh những di tích lịch sử văn hóa, xung quanh khu vực Cồn Nổi còn chứa đựng nhiều giá trị văn hóa phi vật thể nổi tiếng, những lễ hội, những làn điệu chèo, hát văn, hát xẩm và văn hóa ẩm thực độc đáo.... trong đó có trên 260 lễ hội truyền thống, nhiều lễ hội đặc sắc được khách du lịch trong nước và quốc tế biết đến như: Lễ hội Hoa Lư (lễ hội Trường Yên),...

Bảng 1. Bảng thống kê đánh giá của khách du lịch đối với mức độ hấp dẫn của tài nguyên du lịch Cồn Nổi

	Không hấp dẫn		Bình thường		Hấp dẫn		Rất hấp dẫn	
	Số lượng	Tỷ lệ	Số lượng	Tỷ lệ	Số lượng	Tỷ lệ	Số lượng	Tỷ lệ
Cảnh quan thiên nhiên	3	5%	10	17%	22	37%	25	41%
Giá trị văn hóa bản địa	15	25%	30	50%	10	17%	5	8%
Hệ động thực vật	6	10%	15	25%	26	43%	13	22%

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu)

Qua kết quả đánh giá ở bảng 1 thì chúng ta có thể thấy được đối với thiên nhiên tại khu vực Cồn Nổi được du khách đánh giá rất cao về hệ động thực vật: Mức độ hấp dẫn chiếm 43%, rất hấp dẫn chiếm 22%... Sở dĩ đánh giá về hệ động thực vật nhận được nhiều phản hồi tích cực như trên có lẽ bởi vì Cồn Nổi là khu dự trữ sinh quyển lớn trên thế giới và là khu bảo tồn đa dạng sinh học quan trọng nhất vùng châu Á - Thái Bình Dương.

Về giá trị văn hóa thì chưa được nhận mấy phản hồi tích cực khi mức độ hấp dẫn chỉ đạt 8% và hấp dẫn chỉ chiếm 17%,.... Bởi vậy cần phải phát triển thêm các giá trị về văn hóa tại khu vực này.

Về cảnh quan thiên nhiên, do thiên nhiên tại Cồn Nổi còn hoang sơ vẫn chưa có sự tái tạo của con người nên đối với du khách đây là điều vô cùng mới mẻ và hấp dẫn khi tỉ lệ rất hấp dẫn với thiên nhiên là 41%, hấp dẫn là 37%,...

Như vậy ta thấy rằng Cồn Nổi mặc dù chưa có nhiều sự thu hút về các giá trị văn hóa nhưng vùng đất này nằm trong khu vực mà xung quanh nó có rất nhiều giá trị về văn hóa đặc sắc, cùng với việc đây con người nơi đây rất năng động, cởi mở, sẵn sàng tiếp thu các giá trị văn hóa để làm giàu cho nền văn hóa bản địa. Các giá trị văn hóa chính là

một trong những yếu tố thu hút khách du lịch lựa chọn điểm đến. Khi đến với Cồn Nổi khách sẽ được trải nghiệm các loại hình văn hóa như hát chèo, hát xẩm,... hay là được thưởng thức nền văn hóa ẩm thực vô cùng đặc sắc. Cùng với đó, gắn với mô hình homestay đó là các hoạt động du lịch tâm linh, khi mà nơi đây được coi là vùng đất của người công giáo hoặc là các hoạt động tìm về cội nguồn với việc xây dựng tour du lịch với Cúc Phương.

- Cơ sở vật chất và cơ sở hạ tầng

Để phát huy tiềm năng thế mạnh về du lịch, thời gian qua bên chính quyền địa phương đã tập trung đầu tư kinh phí, nâng cấp hạ tầng du lịch, nhờ vậy cơ sở hạ tầng phục vụ các hoạt động du lịch của tỉnh từng bước đồng bộ, hệ thống giao thông kết nối các tuyến, điểm du lịch được hoàn thiện và thường xuyên được bảo trì, nâng cấp tạo điều kiện thuận lợi phục vụ khách du lịch.

Hạ tầng giao thông cơ bản hoàn thiện. Tiềm năng là vậy, tuy nhiên vì Cồn Nổi là một khu vực khá mới nên vẫn chưa có dân cư đến sinh sống, đây có thể coi là một hạn chế để phát triển du lịch homestay dựa trên các cơ sở vật chất và hạ tầng có sẵn. Ngược lại, vì Cồn Nổi là một khu vực mới đi vào hoạt động, nên sẽ tạo thuận lợi trong việc định hướng được cách xây dựng, quy hoạch khu vực đầu tư phát triển dự án homestay một cách dễ dàng hơn.

Ở khu vực Cồn Nổi đã và đang được triển khai về xây dựng hệ thống cung cấp nước sạch, các dự án xây dựng bệnh viện đã được đưa vào hoạt động để dự kiến phục vụ người dân trong tương lai, các công trình cầu cống đảm bảo phục vụ cho đi lại và xử lý các loại nước thải,...

Các công trình phúc lợi được triển khai tạo điều kiện cho người dân cải tạo, sửa sang được nhà ở và đời sống đạt chuẩn các tiêu chí căn bản khi hướng tới kinh doanh loại hình homestay: Có hệ thống nguồn nước sạch đem đến cho khách du lịch, các phương tiện di chuyển được hoạt động trơn tru hơn khi hệ thống cầu đường được đi vào hoạt động, ngoài ra đi cùng đó là sự phát triển về điện, và các phương tiện truyền thông,...

Về hệ thống nhà ở phục vụ phát triển mô hình homestay, hiện nay do khu vực Cồn Nổi chưa cho phép người dân định cư. Tuy nhiên với điều kiện cơ chế chính sách thuận lợi trong tương lai, hứa hẹn sẽ thu hút người dân chuyển ra định cư và kinh doanh du lịch.

- Nguồn nhân lực

Do khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn - là khu bảo tồn sinh thái nên chưa có chính sách cho người dân đến định cư. Vì vậy, để khảo sát nguồn nhân lực nhóm chúng tôi đã tiến hành khảo sát người dân ở khu vực xã Kim Đông - Kim Sơn - đây là xã gần khu vực Cồn Nổi nhất để đảm bảo tính nhất quán về nguồn nhân lực trong tương lai gần.

Người dân nơi đây chủ yếu là cư dân làm nghề chài lưới, luôn chăm chỉ, thật thà không những thế họ còn là những con người rất mến khách và luôn luôn chào đón mọi người từ phương xa. Đây cũng là một điều kiện hết sức thuận lợi, người dân phát triển mô hình du lịch homestay gắn với

hoạt động nghề nghiệp làm nghề của ngư dân biển. Khách du lịch sẽ có được những trải nghiệm được đi bắt hải sản, được tham gia vào các hoạt động nuôi trồng thủy sản. Bên cạnh đó, là việc thưởng thức các món ăn từ biển hết sức tươi ngon và mới lạ.

Về trình độ học vấn, hầu hết ở mức khá. Đa số, người dân chưa được tham gia vào bất kì khóa học tập huấn nghiệp vụ về du lịch homestay hơn nữa trình độ ngoại ngữ còn thấp rất khó để phát triển loại hình du lịch.

Bảng 2. Bảng thống kê đánh giá của người dân địa phương về kiến thức nghiệp vụ du lịch homestay

Kiến thức nghiệp vụ du lịch homestay của người dân địa phương	Kết quả	Tỉ lệ (%)
Chưa	48	80%
Đã có	12	20%

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu)

Tổng cộng có 60 hộ dân tham gia cuộc khảo sát của chúng tôi: Đa số trình độ học vấn của người dân nơi đây là 12/12 và có trình độ đại học. Tuy nhiên trình độ chuyên môn hóa về du lịch chưa hoàn toàn là 100%. Qua kết quả phiếu hỏi ở trên cho thấy đa số dân cư ở Kim Đông - nguồn lao động trực tiếp đối với loại hình du lịch homestay được triển khai ở khu vực Cồn Nổi đa số đều chưa có kinh nghiệm về nghiệp vụ kinh doanh lưu trú tại homestay (tổng quan là có 80% tức 48 người trên tổng số 60 người chưa có kinh nghiệm về kinh doanh loại hình du lịch homestay và còn lại là 20% tức 12 người đã có một số nghiệp vụ căn bản được học thông qua trường lớp). Đa số người dân nơi đây là cư dân làng chài nên nghiệp vụ của họ về kinh doanh du lịch homestay và phục vụ khách du lịch chưa được cao.

- Cơ chế chính sách

Trong thời gian qua, cùng với việc đẩy mạnh du lịch trong toàn tỉnh, Nghị quyết 15/NQ-TU của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh (khóa XIX) huyện Kim Sơn ban hành Nghị quyết chuyên đề về đẩy mạnh kinh tế biển gắn với du lịch, trong đó phần đầu đưa Cồn Nổi thành "điểm đến" của du khách.

Theo chủ trương đã được tỉnh đồng ý, Doanh nghiệp xây dựng Xuân Trường làm chủ đầu tư đang xây dựng dự án khu du lịch sinh thái biển, kết hợp vui chơi, nghỉ dưỡng Cồn Nổi. Theo đó, khu vực bãi bồi, Cồn Nổi ven biển Kim Sơn sẽ được xây dựng thành một khu du lịch sinh thái biển có tầm cỡ quốc gia, quốc tế với đặc trưng cơ bản là lịch sử, văn hóa, tâm linh, du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng.

- Sự tham gia của các chủ thể

• Cộng đồng địa phương

Do Cồn Nổi là vùng đất mới được khai thác và sử dụng gần đây nên tại địa bàn Cồn Nổi dân cư khá ít, tiếp giáp với nó là khu vực Bãi Ngang với đông dân cư hơn. Người dân đang có xu hướng chuyển vùng sinh sống ra khu vực Cồn Nổi. Người dân nơi đây, chủ yếu sống bằng nghề đánh bắt

thủy hải sản biển hoặc nuôi trồng trong các ao đầm với diện tích lớn - đây là nguồn thu nhập chính của họ.

Tuy nhiên vì Cồn Nổi là một vùng đất hứa hẹn nhiều tiềm năng du lịch nên người dân nơi đây cũng không ngại tiếp thu những kiến thức mới để phát triển miền đất hứa này.

Sau đây là bảng khảo sát của nhóm chúng tôi về mức độ sẵn sàng tham gia vào các lớp tập huấn nghiệp vụ của người dân địa phương xã Kim Đông:

Bảng 3. Bảng kết quả khảo sát về mức độ hứng thú tham gia khóa tập huấn nghiệp vụ về du lịch homestay

	Mức độ hứng thú của người dân địa phương đối với các khóa tập huấn nghiệp vụ về homestay	Kết quả	Tỉ lệ (%)
Trả lời	Hứng thú	53	88,3%
	Bình thường	7	11,7%
	Không hứng thú	0	0

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu)

Qua kết quả phiếu hỏi ở trên cho thấy đa số dân cư ở Kim Đông - nguồn lao động trực tiếp đối với loại hình du lịch homestay được triển khai ở khu vực Cồn Nổi đa số đều có ít kinh nghiệm về nghiệp vụ kinh doanh lưu trú tại homestay (tổng quan là có 80% tức 48 người trên tổng số 60 người chưa có kinh nghiệm về kinh doanh loại hình du lịch homestay và còn lại là 20% tức 12 người đã có một số nghiệp vụ căn bản được học thông qua trường lớp). Đa số người dân nơi đây là cư dân làng chài nên nghiệp vụ của họ.

• Công ty du lịch

Hiện nay đã có một số công ty du lịch khai thác về loại hình du lịch tại khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình như sau:

- Anpha Travel: Tour du lịch tại Cồn Nổi - biển Ninh Bình
- Nguyễn Gia Travel: Tour du lịch Hà Nội - Ninh Bình - Cồn Nổi Kim Sơn - Nhà thờ Phát Diệm - Cầu Ngói.
- Chính quyền địa phương

Chính quyền địa phương tìm và đề xuất các chính sách đầu tư vào cơ sở hạ tầng, vật chất kĩ thuật đến các nhà đầu tư của các doanh nghiệp, tư nhân để được giúp đỡ và hỗ trợ cho chương trình du lịch homestay tại Cồn Nổi - Ninh Bình.

- Các sản phẩm du lịch sẵn có và có tiềm năng khai thác

Hiện tại, có rất nhiều dự án nhằm kết nối các các điểm đến du lịch lại với nhau: Điểm hình như tour du lịch Hà Nội - Hoa Lư - Nhà thờ đá Phát Diệm - Cồn Nổi - Tràng An - Bái Đính. Ngoài ra, vùng quy hoạch Cồn Nổi lại nằm trên tuyến du lịch Tam Cốc - Bích Động - Nhà thờ đá Phát Diệm được xác định là 1 trong 7 khu vực phát triển không gian du lịch chính của tỉnh.

Bên cạnh đó, dự án sẽ xây dựng đền thờ Lạc Long Quân tại Cồn Nổi và đền thờ Âu Cơ tại rừng Quốc gia Cúc Phương, thu hút khách thập phương tìm về cội nguồn lịch

sử với truyền thuyết Âu Cơ - Lạc Long Quân và khai thác các điểm du lịch lân cận để tạo sức hấp dẫn tổng thể vùng, đảm bảo cân bằng giữa việc bảo tồn và khai thác các giá trị của hệ thống tài nguyên du lịch, kết hợp lợi ích của dân cư địa phương, phù hợp với nhu cầu thị trường khách du lịch.

3.2. Đánh giá tiềm năng phát triển du lịch homestay tại Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình

- Thuận lợi

Cồn Nổi có điều kiện về tài nguyên du lịch: hệ động thực vật phong phú rất phát triển, cảnh quan thiên nhiên đa dạng và hoang sơ, thuận lợi phát triển loại hình du lịch sinh thái đồng quê. Qua đó, giúp làm đa dạng loại hình du lịch, càng khiến cho khách du lịch có sự hứng thú và biết đến Cồn Nổi nhiều hơn.

Cồn Nổi nằm trong vị trí trung tâm gắn kết những tài nguyên giá trị nhân văn vô cùng đặc sắc của khu vực Kim Sơn: Kim Sơn là vùng đất mới nên không có nhiều di tích lịch sử.

Văn hóa Cồn Nổi còn mang những nét đặc trưng của vùng đất mới của những người dân đi khai hoang lấn biển.

Hệ thống đường thủy của khu vực Cồn Nổi - Kim Sơn khá phát triển, bên cạnh đó đường bộ với hệ thống quốc lộ 10 được mở rộng để dàng đón khách du lịch đến tham quan khu vực Cồn Nổi.

Cồn Nổi còn nổi tiếng với 18km bờ biển nằm giữa hai con sông lớn là sông Đáy và sông Càn thuận lợi để phát triển du lịch biển, thu hút nhiều du khách đến trải nghiệm hơn.

Chính quyền tỉnh Ninh Bình đã quan tâm phát triển khai thác thiên nhiên bờ biển Cồn Nổi.

Cồn Nổi đã và đang được đón nhận sự quan tâm từ các cấp chính quyền, các nhà đầu tư nhằm mục đích đẩy mạnh phát triển nền kinh tế biển kết hợp với du lịch, đưa Cồn Nổi - Kim Sơn trở thành một khu du lịch trọng điểm của tỉnh Ninh Bình.

Thông qua khảo sát của nhóm có thể nhận định nhà của người dân chài lưới rất phù hợp và thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay, ngoài việc cung cấp chỗ ăn, ngủ chu đáo, du khách sẽ sinh hoạt chung với cộng đồng địa phương như thành viên trong gia đình.

- Hạn chế

Chất lượng lao động trong lĩnh vực du lịch thấp.

Du lịch tại Cồn Nổi chưa phát triển, chưa tương xứng với tiềm năng vốn có.

Cơ sở hạ tầng du lịch còn ở mức sơ khai.

Các cơ sở vật chất lưu trú chưa đáp ứng được nhu cầu của khách .

Chưa tạo được hệ thống đi lại phù hợp gắn liền nền du lịch biển với du lịch của tỉnh.

Số lượng du khách biết đến Cồn Nổi còn chưa nhiều.

Đặc thù kinh tế của dân địa phương nơi đây là nuôi trồng và đánh bắt thủy hải sản biển nên chưa có kinh

ngiệm cũng như các hình thức để phát triển ngành du lịch sinh thái biển gắn với loại hình du lịch homestay sẽ gặp nhiều khó khăn khi bước đầu đi vào hoạt động.

Các cơ chế, kinh tế, chính sách pháp lí đầu tư cho cơ sở hạ tầng còn hạn chế.

3.3. Một số giải pháp phát triển loại hình du lịch homestay tại Cồn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình

- Về cơ chế chính sách:

Tăng cường đội ngũ về an ninh trật tự.

Phát triển các làng nghề thủ công truyền thống.

Đẩy mạnh mở rộng địa phương.

Tổ chức các hoạt động dạy kiến thức nghiệp vụ cho người thân.

Đầu tư về hệ thống cơ sở hạ tầng và thông tin liên lạc.

Huy động, thu hút các nguồn nhân lực.

Chính sách ưu đãi đối với việc vay vốn cho các hộ gia đình có nhu cầu tham gia.

Liên kết với các tổ chức đoàn thể.

- Về tổ chức quản lí.

Thành lập các ban, ngành, tổ chức có trách nhiệm:

- Tiếp nhận các phản hồi từ khách.

- Kiểm tra, rà soát các mô hình kiểm soát về các chính sách hỗ trợ và tìm kiếm các nguồn đầu tư.

- Thanh tra, giám sát các công trình xây dựng.

- Quản lí về các khóa tập huấn nghiệp vụ đối với dân cư.

- Các hoạt động kinh doanh du lịch homestay.

- Về quy hoạch không gian:

Do tính năng mới của khu vực nên bước đầu tiến hành về quy hoạch không gian sẽ gặp nhiều khó khăn nên điều này cần có sự hỗ trợ của nhà nước, các ban hành chính quyền vào cuộc hỗ trợ cùng người dân.

Trong quá trình xây dựng, lên kế hoạch khai thác Cồn Nổi để xây dựng homestay thì bên phía người dân và chính quyền quản lí nên đưa ra một số các chiến lược xây dựng khu homestay của mình đến các công ty du lịch để được đầu tư về loại hình du lịch homestay mà mình xây dựng và đồng thời tìm được đầu ra tiêu thụ trong tương lai khi được công ty du lịch thông qua và kí kết.

Tập trung khai thác tiềm năng khu vực Cồn Nổi để phát triển du lịch sinh thái biển, với các dịch vụ du lịch nghỉ dưỡng, nhà hàng ẩm thực, vui chơi giải trí...kết hợp du lịch với thăm quan làng nghề truyền thống; liên kết không gian du lịch Cồn Nổi - hệ sinh thái rừng ngập mặn ven biển và khu du lịch trong, ngoài tỉnh.

- Về phương hướng, giải pháp cho các đối tượng

- Đối với các công ty du lịch

Xây dựng các tour du lịch nhằm kết nối các điểm du lịch nổi tiếng của khu vực Ninh Bình đối với Cồn Nổi để đưa Cồn Nổi có thể tiếp cận gần hơn với du khách không chỉ ở trong mà còn ở ngoài nước

Tổ chức các chương trình famtrip cho các công ty du lịch, các cơ quan quản lý nhà nước về du lịch để khảo sát, đánh giá về tiềm năng du lịch homestay tại Côn Nổi, từ đó làm sở căn cứ để xây dựng các chương trình du lịch homestay về sau.

- Đối với nhân dân địa phương

Tích cực tham gia các khóa tập huấn về nghiệp vụ du lịch đặc biệt là du lịch homestay, tăng cường kiến thức ngoại ngữ đặc biệt trong thời đại hội nhập phát triển như ngày nay

Tham gia tích cực các chính sách vận động định cư ở khu vực Côn Nổi

Gìn giữ các giá trị văn hóa khu vực để có thể thông qua đó phổ biến được giá trị văn hóa địa phương đối với khách du lịch.

- Đối với chính quyền địa phương

Đưa du lịch của khu vực Côn Nổi đến gần hơn với khách du lịch đồng thời tạo điều kiện giúp các hộ gia đình địa phương được tham gia vào các chương trình phát triển du lịch để hỗ trợ tài chính.

Phối hợp với các ban ngành, đoàn thể tuyên truyền vận động các hộ gia đình kinh doanh dịch vụ du lịch tham gia thực hiện ký cam kết giữ gìn an ninh trật tự và thực hiện nếp sống văn minh, văn hóa.

Cử cán bộ đi đào tạo nghiệp vụ về quản lý để nâng cao trình độ quản lý và đưa du lịch của Côn Nổi từng bước hội nhập vào hoạt động du lịch của toàn tỉnh và các tỉnh khác trong khu vực.

- Công tác xúc tiến quảng bá du lịch

Theo thực tế khách ở khu vực Côn Nổi vẫn chưa đa dạng chỉ số ít là khách nội địa biết đến nơi đây. Nên ưu tiên thời gian, kinh phí và nhân lực vào việc điều tra, phân tích và xác định vào thị trường sản phẩm. Từ đó, vạch ra mục tiêu cho sản phẩm du lịch homestay mà địa phương muốn hướng tới.

Côn Nổi cần tìm hiểu, nghiên cứu và lựa chọn một vài kênh thông tin để quảng bá sản phẩm. Và trong thời đại công nghệ hóa, hiện đại hóa như hiện nay thì kênh thông tin quảng bá hữu hiệu nhất đó chính là internet – một phương tiện truyền thông phổ biến và không giới hạn về quốc gia giúp giới thiệu hình ảnh rộng rãi hơn. Dưới đây là một số các trang website về du lịch có thể giúp giới thiệu hình ảnh du lịch homestay ở Côn Nổi rộng rãi hơn mà chúng tôi tìm hiểu được giúp nâng cao hình ảnh du lịch homestay tại Côn Nổi rộng rãi hơn: facebook, tiktok và các trang OTA (online travel agence),...

Thứ ba, việc xúc tiến quảng bá không chỉ dừng lại ở trách nhiệm của một cá nhân, một tổ chức hay một địa phương mà nó còn là một nhiệm vụ của tất cả các chủ thể tham gia vào hoạt động kinh doanh du lịch homestay: trực tiếp và gián tiếp.

Về cá nhân tổ chức, cần giới thiệu và cập nhật về chương trình du lịch homestay của họ lên các trang thông

tin tuyên truyền hoặc thông qua các mối quan hệ xung quanh bạn bè.

Về địa phương cũng nên triển khai cũng nên có các kế hoạch quảng bá trên các tấm áp phích tại địa phương, trên tờ rơi tập gấp và đặc biệt là cung cấp thông tin về du lịch homestay của Côn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình trên các trang thông tin điện tử về du lịch.

Cao hơn thế, các cán bộ Cấp Bộ và Tổng cục Du lịch có nhiệm vụ quảng bá các sản phẩm du lịch homestay Côn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình tại các triển lãm, diễn đàn du lịch quốc tế và khu vực, lồng ghép quảng bá sản phẩm homestay Côn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình trong những chương trình quảng bá hình ảnh du lịch Việt Nam trên các kênh truyền hình uy tín thế giới...

Về các công ty du lịch, có vai trò là cầu nối giữa khách du lịch thông qua việc am hiểu thị hiếu khách hàng với vai trò là cầu nối giữa khách hàng và sản phẩm nên có nhiệm vụ quảng bá về du lịch homestay đến với khách hàng.

- Xây dựng mô hình homestay ở Côn Nổi gắn liền với bảo vệ nguồn tài nguyên

Khu vực Côn Nổi là khu vực sinh thái lớn, đồng thời thế giới đang phát triển du lịch gắn với bảo vệ môi trường thiên nhiên vì vậy đây là một nhiệm vụ không thể thiếu khi triển khai loại hình du lịch homestay ở Côn Nổi. Sau đây là một số giải pháp nhóm chúng tôi đưa ra:

Cấm chặt phá rừng, thực hiện trồng rừng và bảo vệ rừng, có ý thức hợp tác tham gia quản lí rừng

Bảo vệ các nguồn nước theo quy định tại địa phương.

Cấm săn bắn, bắt nhốt các động vật tại khu vực Côn Nổi - Kim Sơn - Ninh Bình nhằm thu kiếm lợi nhuận bất hợp pháp dưới mọi hình thức.

Cấm tàn phá tài nguyên tự nhiên để khai thác xây dựng, tạo cơ hội cho việc củng cố các sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch nếu không thật sự cần thiết. Khi xây dựng phải tôn trọng và bảo vệ tài nguyên, hạn chế đến mức thấp nhất sự xâm hại tự nhiên.

Giáo dục khách du lịch và cộng đồng nhân dân trong và ngoài địa phương có ý thức bảo vệ cảnh quan môi trường. Chương trình tuyên truyền giáo dục phải được thực hiện liên tục theo định kì, có hệ thống.

4. KẾT LUẬN

Mặc dù Côn Nổi hội đủ những điều kiện phát triển đa dạng nhưng hoạt động du lịch homestay hiện nay tại của Côn Nổi vẫn đang dừng là một dự án được đánh giá về tiềm năng phát triển. Để du lịch homestay phát triển đúng hướng, tương xứng với tiềm năng phát triển của địa phương khu vực Côn Nổi thì cần phải có những giải pháp ngắn hạn và dài hạn, sự quan tâm đầu tư của các cấp, ngành liên quan. Đối với người dân địa phương, chính quyền địa phương và công ty lữ hành cần tập trung đầu tư xây dựng chương trình du lịch homestay hoàn chỉnh về hệ thống hạ tầng, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của người dân địa phương (kiến thức về du lịch và phục vụ

du lịch) và xúc tiến quảng bá để du lịch homestay ở đây thực sự trở thành một loại hình du lịch độc lập, tương xứng với điều kiện phát triển du lịch homestay của địa phương. Thực tế đòi hỏi các chủ thể phải cùng nhau hợp tác để có những biện pháp tốt nhằm hỗ trợ người dân tuyên truyền, quảng bá về sản phẩm du lịch homestay, liên kết với các công ty du lịch trong việc thu hút khách từ du lịch homestay đến cộng đồng địa phương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Tống Ngọc Huân, 2018. *Phát triển loại hình du lịch homestay theo hướng bền vững tại làng chài Việt Hải, Cát Bà, Hải Phòng*. Khóa luận tốt nghiệp, Trường Đại học dân lập Hải Phòng.

[2]. Đoàn Mạnh Cường, 2019. *Phát triển du lịch cộng đồng theo hướng bền vững*. <https://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/29392>.

[3]. Võ Quế, 2006. *Du lịch cộng đồng - lý thuyết và vận dụng*. NXB Khoa học kỹ thuật, Hà Nội.

[4]. Phạm Thị Minh, 2010. *Phát triển loại hình du lịch homestay xã Việt Hải - Cát Bà*. Khóa luận tốt nghiệp ngành Văn hóa Du lịch, trường Đại học dân lập Hải Phòng.

[5]. Tiêu chuẩn quốc gia TCVN 7800:2017 *Nhà ở có phòng cho khách du lịch thuê*.